

26.5.2026

Kuopion kaupungille.

Asia: Kuopion kaupungin arkeologisten inventointien hankintoja 2462/02.08.00/2026.
Hankintapäätös 13.5.2026.

Pyydän kaupunkia harkitsemaan tilauspäätöksen tekemistä uudelleen ja myös harkitsemaan kilpailutuksen uusimista, jotta tilattavat inventoinnit olisivat tarkoituksen mukaisia. Perustelen tätä seuraavaksi.

Melalahden ja Käärmelahden alueet ovat arkeologisia aarrearkkuja, erityisesti esihistorian osalta. Esihistoriaa – kivikautisia asuinpaikkoja – löytää vain sitkeällä havainnoinnilla ja koe-kuoppien teolla ja runsaalla työllä. On mahdollista, että liian pienellä maastotyön määrällä muinaisjäännöksiä uhkaa nyt jäädä pois suojelun piiristä. Siksi kysyn, onko tarkoituksenmukaista teettää kaava-alueen muinaisjäännösinventointi mahdollisimman vähäisellä työllä? Toteutuuko siinä inventoinnin tarkoitus?

Tarjousasiakirjoista selvitin tarjotut työmäärät henkilötyötunteina. Laajensin vertailutaulukon lisäämällä siihen kunkin tehtävän henkilötyötunnit yhteensä ja eriteltynä maastotyöhön ja toimitustyöhön (valmistelutyö ja raportointi). Selvitin karkeasti myös tarjoajien inventointikokemusta.

Liitetiedostona on laajennettu vertailutaulukko Excel –taulukkona, joka on tulostettu myös tämän asiakirjan loppuun.

Kaupunki on todennut kaikkien tarjoajien asiantuntemuksen riittäväksi yhden referenssin perusteella. Työselytykset ovat jokseenkin yhtenevät, useimmissa ei kuitenkaan mm. vesistöhistoriaa mainita erikseen selvitettäväksi ja alueiden kuvaukset vaihtelevat. Museovirasto toteaa työselytyksessään, että isojakokarttoja ei ole saatavissa Kansallisarkistosta sen remontin aikana. Se ei pidä paikkaansa – kartat ovat saatavilla tutkittavaksi, mutta paljon hitaammalla aikataululla ja hieman vaivalloisemmin kuin normaalisti.

Arkeologisen inventoinnin tarkoitus on, että kaava-alueen arkeologiset suojelukohteet selvitetään niin, että ne voidaan ottaa kaavassa huomioon. Lisäksi arkeologisen inventoinnin keskeinen tarkoitus on huolehtia siitä, että kyseisen alueen toistaiseksi löytämättömät kohteet eivät pääse tuhoutumaan tutkimatta. Tunnetut kohteet tarkastetaan maastossa ja niiden tiedot, kuten rajaus ja status, saatetaan ajan tasalle. Lisäksi etsitään uusia kohteita.

Etsimisessä ei ole oikotietä. Joitain kohteita voidaan paikantaa ennakoita lidarista ja vanhoilta kartoilta - useimpia ei. Nämä kohteet löydetään kävelemällä ja maastoa havainnoimalla sekä la-piötyönä. *Maastotyön määrä korreloi suoraan löydettyjen uusien kohteiden määrään ja vanhojen kohteiden tarkastuksen luotettavuuteen.*

Kaikilla tarjoajilla on sama tehtävä, sama työn tavoite ja samat säännöt. Sen sijaan hämmästyttävän suuria eroja löytyy tarjoajien käsityksissä alueiden arkeologisesta potentiaalista ja siitä, millä työmäärällä tavoite saavutetaan. Kuka on oikeassa, kuka erehtyy ja on väärässä?

Kilpailutuksen voittaneen Swecon tarjoukset eivät ole työmääriltään uskottavia. Pitkän arkeologisen työkokemukseni sekä alueiden tuntemukseni perusteella voin todeta, että Meilahden inventointia ei ole mahdollista tehdä 16 maastotyötunnissa, sekä 23 tunnissa esiselvityksiä ja tunnettujen 30:n kohteen ja lisäksi mahdollisten uusien kohteiden raportointia. Sama koskee Käärme-lahtea: 24 maastotyötuntia ja 18 tuntia valmisteluun ja raportointiin alueella, jossa on 26 tunnettua kohdetta. Pihkainmäen ja muidenkin tehtävien osalta kiinnittyy huomioni voittajien ja eräiden muiden tarjoajien esittämä vähäinen työmäärä sekä esiselvitykseen että raportointiin.

On syytä kysyä, voidaanko ilmoitetuilla tuntimäärillä tehdä riittävä ja luotettava esiselvitys ja sen jälkeen tarkoituksenmukainen raportti? Lieneekö ajateltu, että vähäisellä maastotyöllä ei kerry uutta raportoitavaa.

On hälyttävää, että oletettujen asiantuntijoiden käsitys työmääristä eroaa niin paljon: kalleimman suhde halvimpaan 261 – 431 % ja voittaneen tarjouksen työmäärän suhde työmäärien keskiarvoon on 169 – 227 %. Maastotöiden osalta hajonta on vielä suurempi 302 – 750 %. Tämä ei ole tervettä kilpailua. On selvää, että eri tekijöiden inventointien todelliset tulokset eroaisivat toisistaan suuresti.

Tarjoajien kokemusta tarkasteltaessa voi todeta trendin, että mitä kokeneempi työryhmä on kyseessä, sen enemmän työtä tarjotaan.

Suosittelen, että Kaupunki konsultois kilpailutuksesta ja sen seurauksista omia arkeologejaan, eli Kuopion museon alueellisia vastuuarkeologeja, jotka aikanaan tulevat nämä inventoinnit arvioimaan, jotta mahdolliset myöhemmät hankaluudet kaavojen etenemisessä voidaan estää ennalta.

Espoo 26.5.2026

Mikroliitti Oy**Osoite:** Louhentie 8 C, 02130 Espoo**Puhelin:****Email:** Mikroliitti@mikroliitti.fi**www:** <http://www.mikroliitti.fi>